

Lo Somaten

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Año XIII

Reus Dijous 14 de Abril de 1898

Núm. 3.522

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes.	Ptas. 3.50
provincias trimestre.	10.50
Extranjer y Ultramar.	15.00
Añueles, a preus convencionales.	150.00

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en las principales librerías d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografía Mallofre, carrer Junquera, 6.
No's retornan los originals encara que no's publicuin.

Farmacia Serra

La que paga més contribució de la provincia

FARMACIA OBERTA TOTA LA NIT

Arrabal Santa Anna, número 80, prop á la plassa de Catalunya

SECCIÓ DOCTRINAL

¿Es regionalista Silvela?

Cansets de promesas vanas y de fórmulas hermosas y elocuentes, es natural y lógich que desconfiem. Los homes polítichs, ab especialitat aquells que han plantat sas tendas á Madrid, casi tots defraudaren las esperansas que ab sas predicacions feren concebir als pobles. La major part d'ells, després de molts alards de patriotisme, tiraren á l'aygua lo preciat tresor de sas creencias com bagatjis perillós y s deixaren anar ab la corrent, buscant ocasió propicia pera arribar á port segur de sas particulars conveniencias.

Los intereses del poble per ells pregonats y per ells inscrits en la santa bandera que desplegaron, no han sigut may, salvo comptadissimas escepcions, sino l modo ab que atreyan als incauts pera crearse un nom y un partit, y pujar aixís als alts puestos de la gobernació del Estat: bandera que després relegavan al musseu irrisori de sas veleitats polítichs. Las paraulas dret, justicia, llibertat, per ells tantas vegadas repetidas, foren sempre en sos llabis com cos sens ánima, formas buydas de la garrulería patriótica.

Hem vist á Cánovas del Castillo á la grupa del cavall de O'Donnell redactor en Juliol de 1854 lo famos programa del Manzanares, en lo que s demanaven las provincias lliures ab una descentralisació amplíssima; y l vegerem vintidós anys després—trist aniversari!—firmar, ab la mateixa ploma ab que escrigué aquell manifest, la odiosa lley de 21 de Juliol de 1876 per la qual s arrebataren sos furs y llibertats á las provincias vascongadas.

Hem aplaudit en 1858 y 1869 la elocuent paraula d'en Emili Castelar, sublim, arrebadora; com l accent diví de la llibertat que predicava, propagent los principis autonómichs del federalisme y cantant las excelencias de las admirables y venerandas instituciones regionals; y l vegerem després, y l veyém avuy, satisfet de sí mateix, abominant de lo que avans adorava, vituperant als que sustentan lo que ell un temps defendia, y enlayment la centralisació y l uniformisme dins del Estat.

Hem vist als severos Catones de la revolució de 1868 demanant á veu en coll una Espanya ab honra, llibertat, moralitat y justicia...; y l vegerem més tart ab té cartaginesa faltant á sos juraments y compromisos, convertint las provincias espanyolas en feudo propi y de sas familias, falsejant la voluntat popular, entregant los destins del Estat al nepotisme més escandalós, y alimentant, pera son us, ab la suhor y las llágrimas del pobre, aqueix exercit repugnant de cacichs compost de dolents explotadors del pressupost, pera ls quals no hi ha honra, ni llibertat, ni hisenda que pugan estar seguras, porque ells portan lo germen de totes las immoralitats.

Y com sabem tot aixó, y com estém desenganyats de las predicacions dels polítichs, no té res d'extrany que, á pesar d'haver exposat lo Sr. Silvela ab tanta elocuencia y ab tant aparent sinceritat la doctrina salvadora del regionalisme, seguim duplant de sas conviccions y desconfiem de sos bons propósitos.

Ell diu que passa á Madrid per regionalista; y Castelar en lo número 107 de «La España Moderna», (Novembre de 1897), l acusa *arbi et orbe* de flagrant delict de regionalisme; pero també hi ha que advertir que l mateix acusador que li dirigeix tamanyas inculpació atenúa l delict, afirmant en lo mateix article que Silvela «delece de muy escasa consistencia sus

juicios»; ó lo que es igual, que té la debilitat de ser mudable. Si ho es, ó no, no ho sabem; més aqueixa afirmació de Castelar acreixenta nostre duptes, y encarnos sembla que té precedents en sa historia política; lo cert es que l hem vist en la oposició tremolar la bandera de la moralitat, de la selecció, de la sinceritat electoral, y l vegerem després en lo poder fer lo que feren tots: associarse ab quins li convingué pera ls fins de la política, y tacar la sinceritat electoral que pregonava ab aquell tan socorregut «vicio de origen», lo qual li serví de pretext, en unas elecciones, pera destituir sense rahó á la tercera part, lo menos, dels Ajuntaments d'Espanya. Ab tals precedents ¿no es de rahó que dubté de son regionalisme?

Hi ha que tenir en compte; además, que las manifestacions d'en Silvela, reproduhidas en los artículos precedents, las feu mentras visqué en Cánovas, després de veures desdenyat per aquest, y devant de son rival Romero Robledo. Tenia que agitarse, bullir, llayter, defensar sa posició y sos prestijis dins de la política en la que ja havia alcançat los principals puestos, y per aixó necessitava una bandera nova que s diferenciés de las demás banderas polítichs y una doctrina nova que li servis pera atraure gent y crear un partit, y aqueixa bandera y aqueixa doctrina la recullí en lo camp regionalista.

Desde allavors, troná en l'Ateneu de Madrid contra l parlamentarisme, enlayrá las instituciones y diferencias regionals, y arribá á dir en certa ocasió que després d'exterminar als Aguinaldos de Filipinas era precís acabar ab los de la península. Més després del crim de Santa Agueda, segur de la qüestura del partit conservador, plegá la bandera que comensava á tremolar ab tanta valentia; y ja l sistema parlamentari no té tants defectes, ni las regions tanta necessitat de llibertats, ni ls Aguinaldos de la península, á quins ell se referia, son tan despreciables y ruins que hi hagi necessitat d'exterminarlos.

Resulta d'aquí, que Silvela, si volgué serho, ja no es regionalista, y que la mort d'en Cánovas fou pera l regionalisme una pérdua inmensa. La rahó es óbvia. Si en Cánovas visqués, seguiria en la oposició Silvela, seguiria aquest sostenint los mateixos principis que comensava á defensar, serviria reunint á son voltant á quants alentan desitjos de llibertat pera las regions, y avuy, sens dupte, tindriam un quefe y un partit, y l Sr. Silvela més pervindre y més gloria ab l amor que li consagrarían los pobles que avuy viuhem agobiats per lo despotisme central. Passaria á la historia com reformador y sols aixís será un doctrinari més.

Pero tal vegada las consecuencias d'aqueixa evolució no sían solzament pera l Sr. Silvela, potser arribin á més grans alturas. Potser molts dels que han vist en lo Sr. Silvela una esperansa y han cregut que al amparo de la actual dinastia podían desenrotllarse ls principis regionalistas, se vegin precisats á defensarlos en altres camps y á l ombra d'altres banderas. To caben lo possible. Deu es provident y justicier y sols Ell es inmutable.

Importancia comercial d'Alger
costums y habitants.

VIII

La Mesquita de Sidi-Abderramann

Un dia á la tarde, atravesant tot lo llarg del carrer Randon per anar á Jempinville ó sigui lo poble israe-

lita de Saint Eugene, vaig veurer al sortir del carrer un portal senzill que tancava un cuadro de paret bastan gran, y tota molt enblanquinada: com estava obert me'n vaig anar fins allí á veure lo que era. Al ser allí vaig veurer que al devant d'aquest portal y á la distancia de dos metros ni havia un altre de mes artístich y no tan alt, que deya ab lletres grosses pintadas del al arch del portal: «Mosquée de Sidi-Abderramann». Les europeens pourront visiter la mosquée les dimanches et sundis de huit heures du matin jusqu'à midi, et les mardis de deux à trois heures du soir. «Al veure las pocas horas que devan pera poguerla veure, vaig pensar que hi havien de tindre lo millor. No'm vaig equivocar, al últim dimars de ser á Alger me vaig determinar de anarhi tot sol després d'haver dinat que seria un poch mes de la una. Vaig sortir de Mustapha y al punt de las dugas ja era devant del portal de la mesquita, vaig esperar un poch mes per allí, y vaig veure que hi enavant entrant algunas donas arabes, y la mejor part de dugas en dugas, totes molt blanques y molt netas y algunas que portavan brassalets y joyas, se veyan que eran de casas bonas ó be los seus propietaris las feyant lluir. La mesquita está emplantada al penjant de la montanya, aixís es, que mirat de dalt no te cap vista y si no fos pels dos portals que s vehuen la un devant l'altre, un europeu ni tampoch se'n adonaríe. Entre mitj d'aquestos dos portals hi ha rams d'escalas que van montanya avall entre mitj de arbres, y rams també que van pels costats; al punt de un cuart de tres vaig passar lo primer portal agafó lo ram d'escalas que m venia á la dreta y avall, sensse sabé ahont anava ni ahont faria cap, veig una caseta y agafó lo senderó per entrar en aquesta caseta, pro al deixar lo ram d'escalas, y pendre lo caminet per anar á la caseta, del dessota de una figuera bastan grossa que hi ha de coll de dama negra, se'm van aixecá un aixam de donas arabes igual que fantasmas que semblava que m volguessin menjar, y en un moment vaig estar voltat d'aquestas donas totes ab la cara tapada y per dessota lo mantó m'allargavan lo bras per que los fes caritat, diehentma no se que, porque totes parlavnt alhora ab árabe, y jo no ls hi podia entendre ni una paraula, y aturat allí al mitj d'ellas los hi vaig donar alguns sous fins que ya tota aqueixa gent més asossegada los hi vaig preguntar en francés que hi havia dins de aquella caseta, no'm van saber contestar. Allí vaig estar quatre ó cinco minuts ab tres donas moras, d'aqueillas per veure si m donarian alguna explicació avans de fijarme per allí dins; totes aquelles altres donas ya eran dessota la figuera las unas assegudas y altres ajegudas, no'ns varem poguer entendre de cap manera per mes que m vaig esforsar en parlarlis lo francés clar y á poch-á-poch, no'ns varem entendre, dochs las vaig deixar, y me'n vaig anar dret cap aquella caseta, y per una porteta que hi havia oberta, vaig entrar dins, y me vaig trobar en una saleta que farà quatre metros d'ample per cinc de llarg y al mitj hi ha la tomba de Sidi-Abderramann igual á una llitère tota tapada de sedas y domassans que no's pot veure ni si es de marmol ni de fusta.

A cada centó de llitera hi ha una bandera lo menos de trenta pams d'alsada també de seda dominant los colors verts y el cap de munt de la bandera ó signi de l'esta hi ha la mitja lluna que mirat del peu de la tomba sembla de plata y en colors y en tot son iguals las quatre banderes que fan cara de tindre tres ó quatre cents anys de quant aquell pais estava independent y en lo seu esplendor, als pess de la tomba penjant uns rorsis de uns grans grógenchs tant grossos

com taronjas mandarines, y son tan llerchs que tocan á las parets dels costats, tot lo pla terra está alfombrat, y aquestos rosaris al tocar el alfombra los tenen tant aixamplats tan á la un costat com al altre, que casi vaig haver de saltar pera passar als peus de la tomba allí plantat y com una estatus si estava un «Marabout» ó sigui un sacerdot mahometà y si estava en tanta devoció y en tant de fervor que al entrar jo allí dins ni tampoch li vaig donar lo «Bon soir» per no destorbar-lo, me vaig estar una estona al costat d' ell, aixó sí; descalssat, sabates á la ma y sombrero posat, per veure si per algun costat de la llitera y entre les domasos podia veure lo que hi havia allí, no peguent veure res de dins vaig tornar á traspasar aquells rosaris fins á la porteta que hi havia pera sortir, allí me vaig tornar á posarme las botinas tornar agafar aquell caminet que m' portava als rams d' escalas que hi ha montanya avall, y que al passar pel costat d' aquella figura totes aquelles donas árabes pobres me van dir alguna cosa que jo no ho vaig entendre pero sense mourers del dessota la figuera, jo anant baixant las escalas ja vaig veure la mesquita pero sense poguer veure cap porta per ahont entrar, pensava que aquelles donas moras tant llempadas y en tantas joyas que havia vist entrar pel portal havian de ser per allí dins, y en aquell temps que vaig ser per las escalas non va baixar cap pera poguerlas seguir, y entrar allí ahont haurian entrat ellas, si no m' haguessin fet serti, donchs las escalas avall se m' van acabar, vaig seguir un caminet que tenia á la esquerra que m' va portà á una plasseta bastant petita que á un costat hi ha un cementiri musulmà, al recó de la plasseta hi ha una porteta petita, vaig pensar si hauria d' entrar en aquell cau, pels demés costats de la plasseta hi ha banchs de pedra que hi havia asseguts vinticinch ó trenta moros pobres, aquí tot eran homes, el veurem á mi se va armar una mica de cridoria y en crossas y sense crossas se van aixecar cap á mi demanantme caritat, y aquí va ser ella, jo no tenia cap no per haverlos donat á aquelles donas, y per mes que jo ls hi deya, nos podiam entendre de cap manera ells prou allargavan las mans cap á mi, pero si no n' tenia, los hi vaig preguntar ahont feya cap aquella porteta ó cau que s' veyá allí al recó, pero es; no s' enteniam, no sabia com sortir d' aquella gent tots parlant árabe, y jo allí plantat; vaig veure que no m' quedava altre recurs pera acabar d' una vegada que tornar endarrera ó fixarme en aquell cau, y com no vaig veure cap puesto mes per poguerhi entrar, y per un altre part l' aglomeració de tots aquells pobres allí mateix á la porteta y en aquella plasseta, me va donar á comprendre que era l' únich puesto per entrar á la mesquita y lo que feya por era lo veure que dins d' aquella porteta era bastant vesch, pero res, vaig dir; hi tinch d' entrar, surti com vulgui, aixís es, que vaig deixar tots aquells moros pobres ja que tampoch nos podiam entendre ni de una parolla y vaig entrar en aquella porteta com aquell qui entra dins d' un cau.

ISIDRO LLEVAT.

Reus 12 Abril 1898.

(Seguirá.)

Secció bibliogràfica

VIA-LIBRE

L' autor de «Tal com raja», en Jaume Sardá y Ferrán, nos ha donat un tom que poesia que partit, lo que serveix de capsalera á aquestes ratllas. Es una colecció de poesias en lo que hi domina la nota patriòtica y guerrera, concebudas en lo mateix camp de batalla, á Cuba y en nits d' eterna vetlla. D' entre la colecció se n' podria fer una tria en la que posser las bonas, las que res deixan que desitjar en versificació y naturalitat foren las menos; y á nostre entendre no es per culpa d' imaginativa del autor sino de las Mussas castellanas á qui va invocar pera aquesta nova obra, donchs se nota en la major part de las poesias que son fruyt d' un cervell que pensa en catalá y d' un cor que sent las impresions mes esmortuhidas que no ls castellans. Mes aixó haurém de dispensarli per sa calitat de militar, y perque fins á cert punt no sabem si la autorissació del seu superior lo Capitá general de Cuba, que va al comensament del llibre se li hauria concedit pera una obra escrita en la nostra parla. Via-libre, es un tomet que resulta interessant y que s' llegeix ab agrado, no sols per la nota aquella patriòtica si que també per la forsa descriptiva d' algunes de las poesias. Ni d' aquestas ni d' aquestas ne reproduhim cap tros, per mostra, perque enteném que aixís lo lector

tindrà mes curiositat en coneixer y assaberirá ab mes dalit la obreta del senyor Sardá.

Y á éll al donerli las gracias per son bon recort li dirém fins á un altre y recordis de vestirla á l' ús de la nostra terra.

XOTA.

CRÓNICA

OBSERVACIONS METEOROLÓGICAS

del dia 13 d' Abril de 1898

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

HORAS d' observació	BARÓMETRE aneroides	GRADU d' humitat	PLUJA en 24 horas	AYGUA evap. en 24 h.	ESTAD del cel	OBSER. particular
9 m. 3 t.	757	73		6'2	Ras	

HORAS d' observació	TEMPERATURAS			VENTS direcció	NUVOLS classe	can
	Maxima	Minim.	Term. tipo			
9 m. 3 t.	Sol. 33 Sombra 29	11	16 20	S. S.	Cumul	6'2 0'

Faja uns cuants dias que dos companys locals s' están com vulgàrment se diu tirantse los trastes al cap per una cosa que no té á nostre modo de veure la importancia que se li ha volgut donar; nos referim á la cuestió de la recullida de la brossa per personas que no tenen la deguda autorissació, en reconegut perjudici del contractista legal d' aquest servey municipal.

La veritat es que aquí, ab fins totalment allunyats del objecte y ab intencions que per res tenen relació ab la conveniencia de la població en que l' servey se prestí en la forma acordada acertadament per la corporació municipal, á tot se procura convertir en la substancia ab l' únich y humanitari objecte de rebregar el próxim, y si aquest próxim está revestit de càtrech millor y ab mes desconsideració encara. No ns hauriam ocupat poch ni molt en l' assumpto, perqué com hem dit no li concedim la mes mínima importancia, á no ser lo giro que sa discussió entre ls dos aludits diaris pren; perqué la veritat, causa pena que una cuestió tan trivial com aquesta dongui lloch á una discussió en que surti á rellehir tot, menos lo que fa referencia al assumpto y s' usin paraules grossas y conceptes molestosos que per sempre mes hauriam volgut veure desterrats de las columnas dels diaris. Además, de la lectura d' un dels sueltos que á aquest objecte dedica un dels diaris, sembla desprendes la afirmació de que tots los demés periòdichs han censurat lo procedir de la autoritat local en l' assumpto de referencia, y contra aixó no podém menos nosaltres que protestar.

Pocas, molt pocas paraules li hem dedicat, pero cap d' ellas podrà interpretar-se com d' apoyo á qui contravenint un acort acertadíssim del Ajuntament, ha tractat de burlar grosserament la autoritat del senyor Alcalde, que no feya mes que cumplir lo seu deber al ferlo respectar.

No volém entrar en la cuestió de dret respecte al que puga tenir l' Ajuntament al pendre tal acort, més sí afirmém lo del senyor Alcalde de ferlo respectar: mentres aquest subsisteixi legalment; aixó deixant apart la cuestió de conveniencia que aconsella sempre lo bon criteri siga sobreposada á la particular la general mentres no s' vulneren drets adquirits ó legals, y en aquest assumpto concret nosaltres duptém se poga provar los tinga qui faltant á totes las promesas y compromisos adquirits ha vingut á donar lloch ab sa conducta á que la autoritat obrés com era son deber y venia obligada.

Correcta, correctíssima, trobém la conducta observada per lo Sr. Borrás, que en aquesta ocasió com en moltras altras ha sigut més de complacencia que de rigor, puig ans de determinarse á usarlo nos consta que acudí als medis de persuació, mereixent sa deferencia per únich premi la desconsideració mes manifesta y l' més grosser desconeixement de sa autoritat.

Per altra part es nostra opinió, de que sino per los grans beneficis y conveniencias que l' arrendament del servey de recullida de brossas reporta á la població, quent menos devian influhir en tractar aquest aseump-to ab menos apassionament y ab més calma altras conveniencias socials y generals mereixedoras de tenir-se en compte, majorment avuy que la opinió tan fàcilment s' extravía y en tan poch respecte se tenen totes las consideracions morals, que deuria esser lo propòsit y l' fi dels que ab sa ilustració pretenen guiar á la societat.

Ahir feu una visita á nostra ciutat lo Sr. Aguado, Gobernador civil de la provincia, acompanyat de la seva apreciable esposa, los qui passaren lo dia fent visi-

tes á las fábricas de nostra població en companyia del Sr. Alcalde y variis amichs particulars.

En lo tren correu lo Sr. Gobernador y la seva esposa se n' entornaren á la capital de la provincia.

Ahir á dos quarts d' onze del matí en lo segon pis de la casa senyalada ab lo número 5 del carrer de Santa Eularia d' aquesta ciutat, hi tingué lloch un drama de familia, d' aquets que produheixen fonda impressió en lo vehinat.

Sembla que l' matrimoni de Lluís Figueras Test y Rosa Monner y Mercader, arrans d' unas petites disputas que tingueren lo dia de Pasqua, se decidí la Rosa á abandonar sa llar trasladantse á la de sa mare; cosa que podia ser també deguda á la coincidencia de treballar fora de Reus son marit, lo Lluís, y que al retornar aquest del camp y trobar fora de son pis á la seva dona, se dirigí á casa sa sogra, recriminantla per no haverla trobat á sa casa.

La contestació de la muller no devia agradarli prou, y l' acometé gabinet en má, pegantli tres cops d' aquesta arma al brás que li ocasionaren altres tantas feridas de pronóstich reservat á judici dels metjes; lo Figueras, enecat, després que á la seva dona acometé contra la seva cunyada Maria Monner y Mercader pegantli dos cops de gabinet també als brassos y per últim á un amich de la familia que intentá detenir al marit, li feu ab lo gabinet dos talls á la má esquerra.

Eaterat lo Jutjat d' instrucció de la noticia se constituhí en la casa d' autos instruhint las primeras diligencias del sumari y ordenant que las feridas se quedessin á la casa y que l' agresor que fou agafat se l' trasladés á las Presons de la ciutat.

Se ns prega la inserció del següent sueltó:

«Numerosa en extrém fou la reunió de cassadors convocada per los aficionats á dita diversió en l' entressuelo del Gran Cafá d' Espanya lo passat diumenge, pera tractar dels medis de conseguir lo foment de la cassa en nostre camp que tant destruhida está avuy, regnant entre ls concurrents unanimetat de criteri y gran entusiasme pera portar á cap la idea.

S' acordá per los convocats reorganisar la antigua societat «Centro de aficionados á la caza» que s' domiciliará en lo nombrat entressuelo, en ahont diariament podran reunirse los socis; se nombrá la Junta de Govern de la societat, iniciantse una suscripció pera subvenir á las primeras necessitats, que pujá de moment á una crescuda cantitat.

Se donaren amplias facultats á la referida Junta pera premiar ab dos pessetas cincuenta céntims, á tota persona que denuncihi á dita societat un niu de perdins, lloriguera de cunills, la mort d' una guineu ó altre animal destructor de cassa etc., sens perjudici de que s' fassi extensiu lo premi á tots quants ajudin en la empresa de la societat.

No dubtém que donat l' entusiasme que regná entre ls convocats la societat pendrá gran increment, afavorint á la mateixa, lo local de que disposa, en lloch tan céntrich.»

Está á punt de posarse á la venda lo «Llibre de la mort» del inolvidable y malaguanyat poeta Marián Aguiló.

En l' «Ateneo Barcelonés» ans d' ahir á la nit los mestres en Gay Sabar, Francesch Matheu, Joaquim Riera y Bertrán y Ramon Picó y Campanar, varen llegir algunas de las poesias que forman part del obra, las quinas van esser rebudas ab grans aplaudiments.

Per un article «Las elecciones de Senadores» ha sigut denunciat nostre apreciable colega lo *Diario de Zaragoza*, degá de la premsa de la ciutat de la Pílarica.

Sentim lo percans del apreciat company y li desitjém pera son dia la mes completa absolució.

Sabém que la secció d' aficionados que actua en lo teatret de «El Alba» te en estudi una comedia catalana en un acte titulada «La Pau Torbada», original de nostre actiu corresponsal á Tortosa D. Joseph Ferrer y Gendre, quina obra sembla que s' representarà de diumenge en vuyt.

Per no haverse reunit suficiant número de senyors regidors, ahir á la nit l' Excm. Ajuntament no va poguer celebrar sessió de primera convocatória.

En la Administració de Consums d' aquesta ciutat, se recandaren per diferents especies, en lo dia d' ahir, la cantitat de 906'43 pessetas.

Diu un diari de Barcelona que en lo conveni que s' presentarà a la junta que deu celebrar lo dia 22 del corrent la companyia dels ferro carrils de Tarragona a Barcelona y Fransa s' abarcoran los dos extrems de fusio de la companyia ab la Madrid-Zaragossa-Alicant y l' d' arreglo ab los acreedors.

Per lo primer se capitalisaran las acciones del T. B. y F., donante per cada tres d' ellas duas del M. Z. A. L' arreglo ab los acreedors consisteix en rebajar los intereses de las obligaciones y demés credits en un ters. Las sis anualitats d' interes atrassadas del prestatam de 20 millions fet per lo M. Z. A. sufriran també l' mateix descompte.

Sobre la conveniencia d' abdós extrems decidirá la Junta general.

S' ha constituït a Banyoles una «Lliga Catalànica» que te per objecte treballar per la reivindicacio de la personalitat de Catalunya acceptant lo programa de la «Unio». Desitjem a la novella agrupacio molts prosperitats, felicitant a nostres amichs de Banyoles que a sa constant propáganda se deu la formacio de la Lliga.

Lo primer tren que va sortir ans d' ahir de la estacio de Fransa de Barcelona cap a Tarragona va matar avans d' entrar en la rasa del carrer d' Aragó en lo pas a nivell de la carretera d' Horta a un home de 59 anys anomenat Joan Mateu y Rovira fill d' aquesta ciutat que vivia a Sant Martí. Lo jutje va disposar que l' cadáver fos portat al Cementiri nou.

ESCORIAS THOMAS.
Vegis l' anunci de la quarta plana. Dirigirse a casa Gambús, carrer de Vilá (Bon) 12.

SECCIÓ OFICIAL

Registre civil
del dia 12 de Abril de 1898

Naixements
Fulgenci Sentís Figuerola, de Bautista y Carme.—
Joseph Pamies Cusiné, de Miquel y Tecla.—
María Pamies Cusiné de Miquel y Tecla.

Matrimonis
Cap.

Defuncions
Enrich Figueras Benet, 17 anys, Arrabal Santa Agna, 60.—
Adolf Codina Baget, 35 anys, Arrabal de Sant Pere, 45.—
Francisca Ferrán Mestres, 79 anys, Creu Vermella, 38.

SECCIÓ RELIGIOSA

Sant d' avuy.—Sant Tiburci.

CULTS RELIGIOSOS
Parroquia de Sant Francesc
Avuy dijous se comensará la funcio de las 40 horas exposante a dos quarts de deu del matí y celebrantse desseguida la Missa y altra Missa a les 11; a dos quarts de 7 de la tarde se cantaran las completas a las que se seguirán lo Rosari, lo Trissagi y la Reserva.

Sant de demá.—Santa Basilisa.

SECCIÓ COMERCIAL

J. Marsans Rof
Representant: **JOAQUIM SOCIATS**
CARRER SANTA ANNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona a las 4 de la tarde d' ahir:

Interior	55'10	Filipinas	
Exterior	67'95	Aduanas	88'
Amortizable	68'50	Cubas 1886	77'50
Fransas	18'70	Cubas 1890	64'62
Norts	21'50	Obs. 6 0/0 Fransa	70'75
Exterior París	46'25	Obs. 3 0/0	37'50

GIROS
París 43'80 Londres 36'47

Se reben ordres de Bolsa para Barcelona, Madrid y París.

Descompte de cupons, compra y venda al comptat y per compte agé de toda classe de valores, compra de monedas y bitllets de tots los paisos.

BOLSI DE REUS

Cotisacions realisadas en lo dia d' ahir a Barcelona facilitadas per lo corredor en aquesta ciutat D. Antoni Demestre.

Interior	55'10	Cubas del 86	77'91
Exterior	67'95	Cubas del 90	64'50
Colonial	74'50	Aduanas	80'
Norts	21'45	Obig. 5 p 0/0 Almansa	76'50
Fransas	18'60	Id. 3 p 0/0 Fransa	37'50
Filipinas	83'50		

PARÍS
Exterior 43'25 Norts

GIROS
París 43'50 Londres 36'37

Se reben ordres para operacions de Bolsa. Compra y venda de toda classe de valores cotizables en Bolsa. Descompte de cupons y compra de monedas d' or de tots los paisos.

Cambis corrents en lo dia d' ahir en aquesta plassa facilitats per los corredors de comers D. Joan Vallés Sureda, D. Joan Llauredó Prats, don Joan Vallés Vallduvi y D. Francisco Priu Demestre.

Londres a 90 dias fetxa.	diner
» a 8 » vista.	operacions
París a 40 »	»
Marsella a 30 »	»

VALORS LOCALS	DINER PAPER.	OPER.
ACCIONS	0/10	0/10
Gas Reusense.	800	800
Industrial Harinera.	475	500
Banch de Reus.		500
Manufacturera de Algodon.		425
C. Reusense de Tranvias, privilegiadas al 5 per cent.	150	

Moviment del port de Tarragona

Entradas del dia 11
De Bilbao y esc. en 31 dias v. «Cabo Silleiro», de 675 ts., ab efectes, consignat a D. Marián Peres.
De Cardiff en 8 dias v. «Belboa» de 851 ts., ab carbó, consignat als Srs. Mac-Andrews y C.
De Cette y esc. en 4 dias v. «Comercio», de 321 ts., ab bocoyos buyts, consignat als Srs. Casaseca y Terré.

De Niza en 8 dias berg. gol. italiá «Francisco Padre», de 161 ts., ab bocoyos buyts, consignat als senyors Sanromá y fill.

Despatcadas
Pera Vinarós llant «Joven Pepita», ab tranzit.
Pera Bilbao y esc. v. «Cabo San Sebastián», ab carga general.
Pera Cette v. «Comercio», ab vi.

Entradas del dia 12
De Amberes y esc. en 14 dias v. «Gravina», de 800 ts., ab efectes, consignat als Srs. Mac-Andrews y Companyia.
De Mazarrón en 10 dias bal. «Consuelo», de 43 toneladas, ab efectes, consignat a D. Joseph M. Ricomá.

Despatcadas
Pera Port-Vendres pail. francés «Auna», ab vi.
Pera Marsella y esc. v. «Cabo Silleiro», ab carga general.
Pera Amberes y esc. v. «Gravina», ab carga general.

Barcos a la carga

Dijous 14
Pera Bilbao y esc. (tent la de Marin) v. «Julián», que despatxan los Srs. Fills de B. Lopez.
Pera Bilbao y esc. v. «Cabo Pelos», consignatari D. Marián Perez.

Divendres 15
Pera Rouhen, Havre y París v. «Julio», consignatari D. Antoni Mariné.
Pera Christiania, Christiansand, Arendal, Stavanger, Bergen, Aalesund, Christiansund y Trondjem, admetent carga pera aquestos ports y de Noruega, sorrirá del 15 al 20 del actual lo vapor «Sulitjelma» que despatxan los Srs. Boada germans.

Pera Burdeos, Brest, Cherbourg y L' Orient vapor «Abril», consignatari D. Antoni Mariné.

Pera Burdeos, Helsingfors, Abo, Hengó, Borga, Lovisa, Kotha, Viborg, Fredrikshamn, Nystad, Raumo, Björneborg, Kristinestad, Vasa, Jakobstad, Gamls, Karleby, Uleaborg, Sant Petersburg y Reval; y pera Moskow, Warschau y Nischni Nowgerod, a flete corrido via Sant Petersburg, vapor «Sirios», que despatxan los Srs. Boada germans.

Pera Liverpool v. «Tiatorés», son agent don Modest Fénech.

Pera Valencia y Gandia v. «Cervantes», consignatari don Joseph M. Ricomá.

Dissapte 16
Pera Montreal y Quebec v. «Gaugues», consignatari senyors Mac-Andrews y C.

Pera Cette v. «Comercio», que despatxan los senyors Casaseca y Terré.

Pera La Rochelle, St. Nazaire y Nantes v. «Ardenaz», que despatxan los senyors Casaseca y Terré.

Dilluns 18
Pera Glasgow v. «Colón», que despatxan los senyors Mac-Andrews y C.

ANUNCIS PARTICULARS

Errors que deuen desvaneixers.

Cap remey, ja sia untura, pegat, ó altre, pot curar ni una sola hernia sisquera.

Totas las celebrats métricas, aixis nacionals com extranjeras, están contestes, y ma llarga práctica m' ho ha demostrat, que la curació de las hernias pertenece única y exclusivament al art mecánich, acompnyat dels coneixements anatòmichs suficients.

No deu confiar-se en las benas ni en los braguers anomenats sense ressorts, ni ferros, ni acers, donchs a aquestos se deu la major part de las defuncions que ocurreixen per hernias estranguladas, en rahó a ser insuficients pera contenir las hernias.

Melts son los que venen braguers; molt pochos los que saben colocalos; rarissims los que coneixen lo que es una hernia.

A LAS MARES

Avans de sacrificar a vostres fills ab una vena bruta, incómoda y perillosa, consulteu ab vostre metje, ab seguret ve dirá que pera la curació de vostres petitets, lo remey mes prompte, segur, net, fácil, cómodo y económic, es lo bragueret de cautehouc ab ressort, testimoniando aixis lo número ja important de criaturas curadas per tal medi, durant lo temps de ma permanencia en aquesta ciutat.

Tirants Omoplátichs pera evitar lo carregament d' espallias.

Faixas hipogástricas pera corregir la obesitat, dilatació y abultament del ventre.

JOSEPH PUJOL

cirurgiá especialista en lo tractament de las hernias ab llarchs anys de práctica en la casa de D. Joseph Clauselles de Barcelona. Establiment «La Cruz Roja».

REUS.—PLASSA DE PRIM.—REUS

TELEGRAMAS

Madrid 13.
S' ha rebut un telégrama Nova York dihent que la majoria del Comité de relaciones exteriors del Senat s' ha decidit en favor del poder executiu en contestació al missatge de Mr. Mac-Kinley.

S' espera l' arribada del cónsul M. Lee pera redactar lo dictamen.

Aquest quedarà terminat lo dimecres.

Entre tant s' esforsan en apoyar la recomendació de M. Mac-Kinley.

—Diu un telégrama de Berlín que l' periódich orgue del príncep de Bismark ataca ab violencia als Estats Units.

Califica dit periódich als yankees de República de reputació perversa, ahont domina una democracia brutal é hipócrita.

—Un altre despsig de Berlín dona compte d' una nova solució del problema cubá que s' considera en aquella capital com probable.

Segons aquesta nova combinació, la situació de Espanya y Cuba, en virtut de conveni especial, sería com la del imperi austro-húngar, ó la de Suecia y Noruega.

Al efecte, Cuba sería localment independent, baix una mateixa soberanía.

La gran Antilla pagaría una part alícuota dels gastos generals del imperi hispano-america.

Cuba, además, subministraría sa part corresponent al ejército y a la armada: pero sería representada per los diplomátichs espanyols.

—Lo duch de Madrid ha declarat que la mediació de las potencias equivel a una negociació de nostra indubtable soberanía.

París 12.
La premsa d' aquesta capital estudia detingudament los conceptes que l' president Mac-Kinley exposa en son esperat Missatge, emetent diversos judicis a las manifestacions que fa, pero unánims en lo resultat pacífich que anuncia aquell document.

«Le Gaulois» declara que l' Missatge no impideix, avans ha facilitat una solució tranquila.

L' «Echo de París» admet en l' examen del document una esperansa de que s' conservi lo pau.

Lo «Figaro» puntualiscent alguns conceptes fescos y de fondo duplós, opina que a pesar de sas nebulositats senyala l' citat document un solució tranquila.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

SERVEY DE TRENS

SORTIDAS:
 De Reus a Barcelona:
 5:04 m. correo (Per Villanova y Vilafranca) 1.ª, 2.ª y tercera.
 8:56 m. exprés, primera y segunda dimars, dijous y dissabtes. (per Vilafranca)
 12:41 t. mercancías, segunda y tercera.
 4:57 t. correo (per Vilafranca)

De Barcelona a Reus
 5:26 m. (per Vilafranca)
 9:46 m. (per Vilafranca)
 15:38 t. per idem
 7:39 t. exprés (dimars, dijous y dissabtes)

De Reus a Mora
 9:33 m. — 1:01 t. — 5:46 t. — 7:19 y 9:57 nit.

De Mora a Reus
 4:24 m. — 8:00 m. — 12:05 t. — 6:04 t. — 7:36 m.

De Reus a Tarragona
 8:30 m. — 9:47 m. — 2 t. — 7:04 t.

De Tarragona a Reus
 7:30 m. — 12:25 t. — 4:30 t. — 8:20 m.

La Reus a Lleyda
 8:10 m. — 11:23 t.

De Lleyda a Reus
 5:10 m. — 3:05 t.

De Reus a Vimbodí
 8:50 m. — 11:30 t.

De Vimbodí a Reus
 9:53 m. cotxes de 2.ª y 3.ª.

De Tarragona a Valencia
 9:30 m. y 11:30 m.

De Valencia a Tarragona
 11:40 m. y 1:30 t.

ADMINISTRACIÓ DE CORREUS-REUS

Horas d' arribada y sortidas de correos

ARRIBADAS

De Tarragona, 8:30 m.

De Barcelona (per Tarragona) 9:30 m.
 De id. directe 7:30 t.
 De id. ab la correspondencia extranjera
 (per Picamoixons y descendent de Lleyda) 7:30 t.
 De Madrid y Zaragoza 7:30 m.
 De Lleyda y Huesca 7:30 m.

NOTA: Los correos para Filipinas sortiran de Barcelona lo 7 y 21 de Noviembre y 15 y 19 de Diciembre del corriente any. Los de Cuba surten d' aquesta Administració lo 7, 17 y 27 de cada mes, correo ordinari.

SORTIDAS

Para Barcelona a las 5:00 m.
 Para id. a las 2:00 t.

Para Tarragona, Valencia y Murcia per S. Vicens 5 m
 Para id. id. id. (per idem) a las 2:00 t.
 Para Tarragona, directe a las 7:00 m.
 Para Lleyda, Huesca, Manresa, Sabadell, Tarragona y Saslines a las 8:00 m.
 Para Madrid, Saragossa, Tuel, provincias vascongadas, Castilla, Galicia, Andalucía y Extremadura a las 1:00 t.

Los poble servits per peatons a las 9:00 m.

NOTA: A la correspondencia dirigida a Teruel, Andalucía y Extremadura, que s' deposita en los buzones després de la sortida del correo de Madrid, se li donará sortida a las 7 de la nit per Tarragona.

DR. I. CARALT SALA

HA TRASLATAT SON CONSULTORI A LA
Ronda de Sant Pere núm. 9, pis principal
 (entre el Passeig de Gracia y Plassa de Urquinaona) — BARCELONA

CONSULTA de 10 a 12 y de 3 a 4.

Societat general de transports maritims a vapor de Marsella

Serveys del mes de Abril de 1898

Linea directa para Rio de la Plata

Sortirà de Barcelona lo dia 21 de Abril directament para Montevideo y Buenos Aires lo magnífich y ràpid vapor francés

Caramelos Pectorals

del metje SALAS

Curan la Bronquitis, Tos, Catarros, etc., netejan de mucositats l' aparato respiratori tan sols prenent un al anarsen a dormir y altre a la matinarada, composició inofensiva no conté medicament perillós.

DIPOSIT en Reus Farmacia de Serra Arrabal Santa Anna, 89.

Preu de la capsa 6 rals.

Espagne

REGISTRE CIVIL

LINEA PERA 'L BRASIL Y RIO DE LA PLATA

Sortiran de Barcelona para Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires los grandiosos y acreditats vapors francesos

lo dia 11 de Abril do vapor «Aquitaine»

Consignataris a Barcelona, RIPOL y C.^a, Plassa de Palacio.—Barcelona.

PARA ABONO DE TODAS LAS COSECHAS Y CULTIVOS

INDISPENSABLE Y DE EXCELENTES RENDIMIENTOS

EL COMBINADO EMPLEO DE LAS

ESCORIAS THOMAS

SOLFATO DE POTASA, CLORO DE POTASA

SALES CALVINADAS RICAS EN SULFATO DE POTASA, KAINITA, ETC.

COMO ABONO FOSFATADO

COMO ABONO POTASICO

EN LAS FORMAS DE

NITRATO DE SOSA

como abono azoado

A D. OTTO MEDEM.-VALENCIA

DE GRADUACION GARANTIDA DE 15,2 A 16,0 AZOE Y DE EFECTOS RAPIDOS Y SEGUROS

DIRIGIRSE PARA PROSPECTOS É INFORMES SOBRE EL EMPLEO

REPRESENTANT: JOAQUIM SOCIES

CARRER SANTA ANNA, 88.—REUS

Últims hora de la Bolsa de Barcelona a las 4 de la tarde d'ahir:

Interior	77.50
Exterior	77.50
Ahorrasible	77.50
Francia	18.70
Norte	17.50
Exterior Paris	17.50
GIROS	17.50
Paris	17.50